

 DANSK HÅNDVÆRK

•
frovin
10 års
udvidet
garanti
•

Brugervejledning

**TILLYKKE MED DINE NYE VINDUER/DØRE
FRA FROVIN VINDUER OG DØRE**

Koblede elementer og Standard træ og træ/alu elementer.

Vi har bestræbt os på at fremstille et produkt som med en korrekt montering og regelmæssig vedligeholdelse vil kunne glæde dig i mange år fremover. Denne brugervejledning oplyser det man bør iagttage, for at få den optimale udnyttelse af sine nye døre/vinduer.

Oktober 2017

frovin

DET OPRINDELIGE VINDUE

Betjening og funktion - koblede vinduer

Fast ramme med koblet ramme

Betjening: Indvendige rammer der ikke er monteret med beslag til åbning er fast-monteret til karmen. For at muliggøre pudsning og vedligeholdelse af de sammen-koblede rammer kan de yderste rammer åbnes/adskilles.

- Enten ved at løsne alle udvendige koblingskruer med den medleverede specialnøgle og herefter afløfte den udvendige ramme-del. Afhængig af vinduets størrelse kræves 1 eller 2 personer til afløftningen.
- Eller ved at løsne de udvendige koblingskruer i den ene rammeside med den medleverede specialnøgle og herefter åbne den yderste ramme, der er hængslet i den modstående rammeside.

Justering: Justering af sammenkoblingsbeslag kræver håndværksmæssig indsigt.

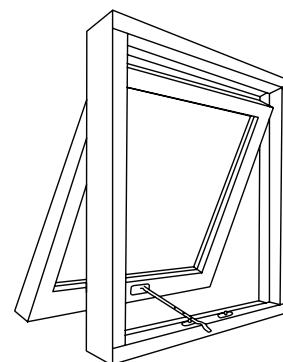
Tophængt vindue med koblet ramme

Betjening: Vinduet er forsynet med anverfer og udskyderstang. Anverfer i siden anvendes til at aflukke vinduet med. Udskyderstangen midt på underrammen, anvendes til at fastholde vinduet i ventilationsstilling. Hvis aftalt, kan anverfere være forsynet med sikringsanordning.

Justering: Anverfere kan strammes eller slækkes ved at dreje øskenen. Justering af øvrige beslag kræver håndværksmæssig indsigt.

Adskillelse af rammer: For pudsning og vedligeholdelse mellem de sammenkoblede rammer skal vinduesrammen åbnes maksimalt, hvorefter det er muligt at betjene sammenkoblingsbeslagene i overrammen. Den indvendige ramme, der er hængslet i underrammen, kan nu åbnes ned og derved give adgang mellem rammerne indefra.

Adskillelse af karm og ramme: Rammen åbnes til maksimal åbning. Skrueerne som fastholder rammen skal fjernes, hvorefter rammen kan frigøres fra karmen. Adskillelse kræver mindst 2 personer.

Sidehængt vindue med koblet ramme

Betjening, standard: Sidehængte vinduer er i standardudgaven forsynet med stormkrog samt anverfere, som bruges til at åbne og lukke vinduet med. Hvis aftalt, kan anverfere være forsynet med en sikringsanordning. Stormkroge er monteret i hængselssiden og bruges til at fastholde vinduet i åben stilling.

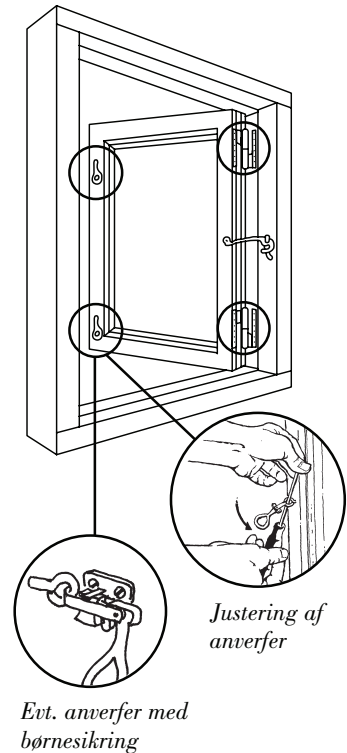
Betjening med paskvilgreb: Sidehængte vinduer kan leveres med paskvillukke med og uden grebspåvirket bremse. Både lukkemekanisme og friktionsbremse betjenes med et greb i et af rammens sidestykker. Bremsen er monteret i rammens bundstykke og gør det muligt at fastholde vinduet åbnet i vilkårlig ventilationsstilling fra ca. 5 cm til ca. 90°. Fastlåsning sker ved at dreje grebet på det åbne vindue til lukkestilling. Vinduet må aldrig lukkes med grebet i låsestillingen.

Betjening, sidehængte vinduer – generelt: Sørg altid for at et åbnet vindue er fastholdt af stormkrog eller bremse.

Justering: Anverfere kan strammes eller slækkes ved at dreje øskenen. Justering af øvrige beslag kræver håndværksmæssig indsigt.

Adskillelse af rammer: For pudsning og vedligeholdelse mellem de sammenkoblede rammer skal vinduesrammen åbnes til 90°, hvorefter det er muligt at betjene sammenkoblingsbeslagene i hængselssiden. Den indvendige ramme, der er hængslet i betjenings-/grebssiden, kan nu åbnes og derved give adgang mellem rammerne, indefra.

Adskillelse af karm og ramme: Sidehængte rammer i standardudgaven kan løftes af karmen, når rammen er åbnet 90°. Ved rammer med friktionsbremse skal bremsen frigøres inden rammen løftes af. Det sker ved at afmontere friktionsarmen i karmfalsen. Afhængig af vinduets størrelse kræves 1 eller 2 personer.

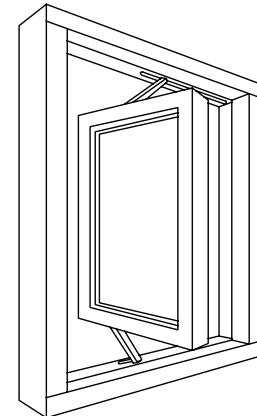
Sidestyret vindue med koblet ramme (pudsebeslag)

Betjening: Sidestyrede vinduer kan være monteret med anverfere eller grebspåvirket paskvillukke (se under sidehængte vinduer). Sidestyrede vinduer har den fordel, at rengøring af udvendig side kan ske indefra. Sidestyrede vinduer kan åbnes indtil 90°. Derved fremkommer en åbning på ca. 10-15 cm ved rammens bagkant – nok til at få en arm ud for at rengøre glassets udvendige side. Denne funktion er udelukkende beregnet til rengøring af vinduets udvendige side og bør ikke anvendes ved ventilation og udluftning.

Justering: Beslag til sidestyrede vinduer justeres i øverste beslag.

Adskillelse af rammer: For pudsning og vedligeholdelse mellem de sammenkoblede rammer skal vinduesrammen åbnes til 90°, hvorefter det er muligt at betjene sammenkoblingsbeslagene hængselsiden. Den indvendige ramme, der er hængslet i betjeningsiden, kan nu åbnes og derved give adgang mellem rammerne, indefra.

Adskillelse af karm og ramme: Karm og ramme kan kun adskilles ved at afmontere de skruer, der fastholder styrearmene på rammen. Selv ved små rammer kræver dette medvirken af 2 personer.

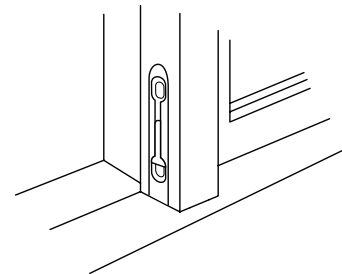
Redningspost

Placering og frigørelse

Af sikkerhedsmæssige årsager, og for at opfylde brandkravene, kan 2- og flerfløjede vinduer være forsynet med redningspost.

Redningsposten frigøres ved at udløse kantriglerne øverst og nederst.

Justering: Kantriglen kan justeres ved at dreje på kolven. Kolven kan gøres længere samt prop i karm kan justeres, da denne er konisk.

Vendbare vinduer

Betjening: Vinduet åbnes og lukkes med grebet midt på nederste ramme-stykke. På undersiden af rammen er en paskvil, som fastholder rammen i slutblik på karmen. Hvis slutblikket har to slidser, er den inderste til at lukke vinduet og den yderste til ventilation. Når vinduet står i ventilationsstilling står grebet i ca. 60°. Man bør ikke efterlade hjemmet med vinduer i ventilationsstilling.

Ventilationsstilling: Vinduesrammen åbnes og går automatisk i ventilationsstilling ved hjælp af sikringsanordningen i venstre side. Yderligere åbning af vinduet sker ved at aktivere sikringsanordningen. Det gøres ved at trække låsearmen i pilens retning indad mod falsen og derefter åbne eller lukke rammen.

Det kan ikke forventes, at vinduet kan blive stående i åben, uaflåst stilling.

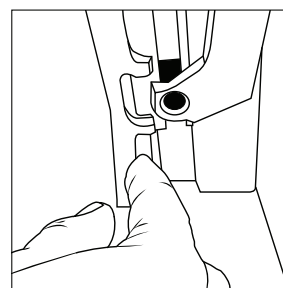
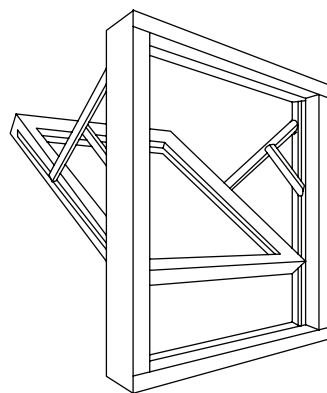
Pudsestilling: Rammen kan derefter drejes 180° rundt udenfor husets facade, så ydersiden kan rengøres indefra. Når rammen åbnes helt låses den automatisk i pudsesikring i venstre side. Før at lukke vinduet igen trækkes vinduesrammen indad ca. 2 cm. Låsearmen trækkes i pilens retning indad mod falsen og vinduesrammen lukkes samtidig.

Pas på, husk at frigøre rammen fra ventilationsstilling inden den lukkes helt.

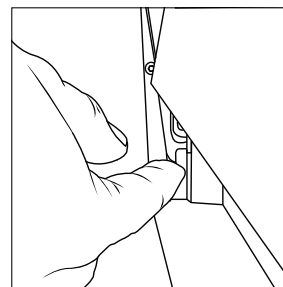
Adskillelse af karm og ramme: De skruer som fastholder de bevægelige dele til rammen skal fjernes (fra sider og top), hvorefter rammen kan frigøres fra karmen – kræver 2 personer. Når skruerne fjernes skal vinduet være åbnet ca. 30°.

Justering: Beslag i sider kan ikke justeres.

Kolverne kan justeres for bedre indgreb, hvis nødvendigt.

Ventilationsstilling

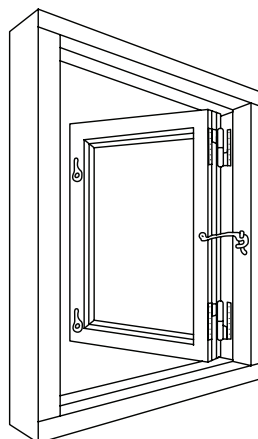

Pudsestilling

Sidehængte vinduer

Betjening – standard: Sidehængte vinduer er i standardudgaven forsynet med stormkrog samt anverfere, som bruges til at åbne og lukke vinduet med. Hvis aftalt, kan anverfere være forsynet med en sikringsanordning. Stormkroge er monteret i hængselssiden og bruges til at fastholde vinduet i åben stilling.

Betjening – med greb og paskvil: Sidehængte vinduer kan leveres med paskvillukke med og uden grebspåvirket bremse. Både lukkemekanisme og friktionsbremse betjenes med et greb i et af rammens sidestykker. Bremsen er monteret i rammens bundstykke og gør det muligt at fastholde vinduet åbnet i vilkårlig ventilationsstilling fra ca. 5 cm til ca. 90°. Fastlåsning sker ved at dreje grebet på det åbne vindue til lukkestilling. Vinduet må aldrig lukkes med grebet i låsestillingen.

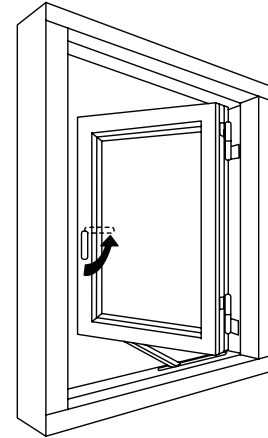

Betjening, sidehængte vinduer – generelt: Sørg altid for at et åbnet vindue er fastholdt af stormkrog eller bremse.

Justering: Anverfere kan strammes eller slækkes ved at dreje øskenen. Løs bremse justeres til ønsket friktion med en stilleskrue. Grebspåvirket bremse kan ikke justeres.

I kraftig blæst kan det ikke påregnes, at bremsen kan fastholde rammen i ventilations- eller åben stilling. Man bør ikke efterlade hjemmet med vinduer i ventilationsstilling.

Adskillelse af karm og ramme: Sidehængte rammer i standardudgaven kan løftes af karmen, når rammen er åbnet 90°. Ved rammer med friktionsbremse skal bremsen frigøres inden rammen løftes af. Det sker ved at afmontere friktionsarmen i karmfalsen. Afhængig af vinduets størrelse kræves 1 eller 2 personer.

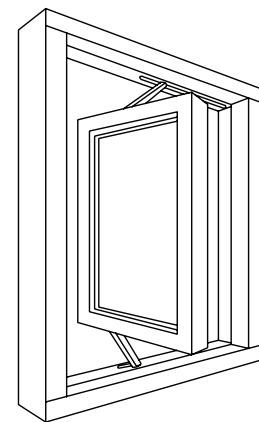
Sidestyrede vinduer (pudsebeslag)

Betjening: Sidestyrede vinduer kan være monteret med anverfere eller grebspåvirket paskvillukke (se under sidehængte vinduer). Sidestyrede vinduer har den fordel, at rengøring af udvendig side kan ske indefra. Sidestyrede vinduer kan åbnes indtil 90°. Derved fremkommer en åbning på ca. 10-15 cm ved rammens bagkant – nok til at få en arm ud for at rengøre glassets udvendige side.

Denne funktion er udelukkende beregnet til rengøring af vinduets udvendige side og bør ikke anvendes ved ventilation og udluftning.

Adskillelse af karm og ramme: Karm og ramme kan kun adskilles ved at afmontere de skruer, der fastholder styrearmene på rammen. Selv ved små rammer kræver dette medvirken af 2 personer.

Justering: Beslag til sidestyrede vinduer justeres i øverste beslag.

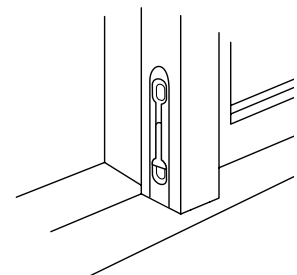
Redningspost

Placering og frigørelse

Af sikkerhedsmæssige årsager, og for at opfylde brandkravene, kan 2- og flerfløjede vinduer være forsynet med gangbar redningspost.

Det betyder, at midterposten sidder fast på den stående ramme, og følger med, når denne åbnes. Redningsposten frigøres ved at udløse kantriglerne øverst og nederst.

Justering: Kantriglen kan justeres ved at dreje på kolven. Kolven kan gøres længere samt prop i karm kan justeres, da denne er konisk.

Vedligehold

Overfladen på vinduer og døre bør løbende holdes under opsyn, således at eventuelle skader kan udbedres hurtigst muligt efter at de er opstået. Specielt vandret liggende lister bliver slidt af vejr og vind og skal derfor vedligeholdes hyppigere end øvrige overflader.

Overfladebehandling – fyrretræ

Alle elementer leveres med en miljøvenlig overfladebehandling, der beskytter mod råd og svamp. Genbehandling kan ske med egnet træbeskyttelse eller maling. Inden overfladebehandlingen skal elementerne grundigt afvaskes med et grundrengøringsmiddel (ikke opvaskemiddel), derefter skrubes løs maling af og elementerne slibes med sandpapir. Fjern slibestøv og påfør evt. grundolie/-maling.

Også denne slibes let når den er tør, hvorefter slibestøv fjernes og første lag påføres. Greb, lukkemekanismer, bevægelige dele, glasisætningsbånd, tætningslister samt DVV-mærker må ikke overmales.

Oplukkelige rammer må ikke lukkes før elementet er helt tørt. Overfladebehandlingen gentages når de mest udsatte steder viser tegn på nedbrydning.

Overfladebehandling – aluminium

Meget er nået med almindelig afvaskning, gerne samtidig med at ruderne vaskes. Rengøringsmidler skal have en neutral ph-værdi (5-8).

Eventuelle skader på aluminiumoverfladen udbedres ved at slibe det skadede område glat, fjerne slibestøv og behandle med metallak/maling efter fabrikatets foreskrifter. En sådan behandling vil dog altid være synlig. For opfriskning af farven, kan med fordel anvendes autovoks uden slibemiddel.

Overfladebehandling – hårdtræsbundtrin

Hårdtræsbundtrin leveres grundbehandlet og bør i forbindelse med afslutning af montagen behandles med en egnet topbehandling. Det første år bør hårdtræsbundtrin genbehandles 2 gange. Med jævne mellemrum og minimum én gang årligt bør det kontrolleres om overfladen fortsat er beskyttet og vandafvisende. Træet skal genbehandles efter behov. Vedligeholdelsesintervallerne er vejledende, da behandlingens holdbarhed er afhængig af, hvor udsat elementerne er for sol og vind. Specielt syd- og vestvendte sider er udsatte. En god huskeregel er, at træet først er mættet når vand danner ”perler” på overfladen.

Harpiksudtræk

Træ er et levende materiale. Det kan derfor ske, at der dannes harpiksudtræk på malingen. Misfarvning (specielt ved lyse farver) eller gennemtrængt harpiks kan i et vist omfang fjernes forsigtigt med sprit.

Tætningslister

Elementerne er forsynet med vejrbestandige tætningslister, der fastholdes i en not i rammen. Disse rengøres med almindelige rengøringsmidler.

VIGTIGT: Tætningslister må ikke afmonteres.

Glasætning (Glasbånd og -lister)

Glasbånd kræver ingen vedligeholdelse, men det anbefales at de efterses årligt, specielt i bunden. Hvis der er utætheder bør glasbåndene udskiftes. Det anbefales at skifte glaslisterne samtidig. Det er vigtigt at glaslisternes overfladebehandling jævnligt vedligeholdes.

Smøring

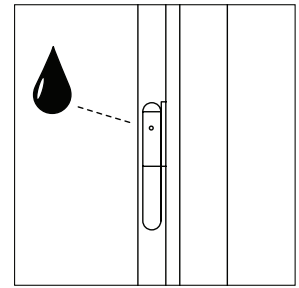
Hængsler, håndtag og nitteforbindelser samt evt. paskviler, led, låseruller, slidser, lås eller stanglås smøres mindst én gang om året, eller efter behov, med almindelig olie til husholdningsbrug. For rammer med friktionsbremse og/eller skjult sidevendebeslag er det vigtigt at holde glideskinnen fri for olie og snavs, ligesom overmaling ikke må finde sted. Cylindre smøres minimum én gang årligt med låseolie.

Rengøring

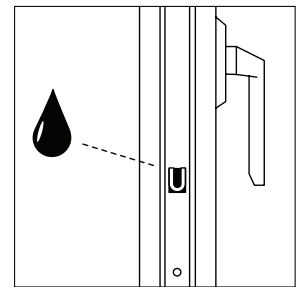
Brug rigelige mængder vand til den første rengøring efter byggeriets afslutning. Rudemærkater fjernes ved opblødning med vand.

Eventuelle limrester på glasset opløses med rensed benzin eller keramikrens uden silikone.

Efter vinduespudsning/-vask aftørres ramme- og karmdele med tør klud. Udvendig bør også træværk afvaskes. **VIGTIGT:** På malede flader må der aldrig bruges benzin, fortynder eller midler som indeholder ammoniak.

Smøring af hængsel

Smøring af paskvillås

Undgå fugtskader - luk vinduet op

- Luften i en lejlighed kan hurtigt blive for fugtig som følge af f.eks. madlavning, vask, badning og vanding af potteplanter. Den fugtige luft kan være årsag til fugtskader (mugpletter) og til sundhedsskadelige påvirkninger (husstøvmider).
- Mange tror, at en lejlighed "ventilerer sig selv", men det er sjældent tilfældet. Beboerne må derfor selv sørge for, at der udluftes tilstrækkeligt til at fjerne den fugt, der opstår i lejligheden.
- I nyere ejendomme findes normalt et mekanisk ventilationsanlæg, som fjerner luften fra køkken og bad gennem udsugningsventiler i eller nær loftet. Disse skal være åbne og holdes rene for at virke effektivt. Ofte findes også udeluftventiler i eller nær ved vinduerne. Herfra kommer den luft, som senere suges ud gennem køkken og bad. Disse ventiler bør altid holdes åbne
- I ældre ejendomme med "trækrunder" – små ventilationsrunder kan det være nødvendigt altid at have dem på klem for at få nok friskluft.

- Husk: Luft så meget ud, at der ikke kommer dug på ruderne.
- Selv om der skal spares på varmen, må spareiveren ikke føre til fugtig rumluft og dårlig luftkvalitet. Heldigvis koster opvarmning af rimelig mængde friskluft ikke de store penge.
- Der opstår færrest fugtproblemer, hvis alle rum holdes nogenlunde ensartet opvarmede.
- I nyopførte lejligheder kan der forekomme bygge fugt. Udluft derfor særligt meget i det første års tid efter indflytning i en ny lejlighed.
- Vinduesudskiftning eller anbringelse af tætningslister på døre eller vinduer kan gøre en lejlighed så tæt, at der er behov for flere udluftninger end før.
- Især hvor der ryges, er det en god idé altid at holde ude-ventiler åbne eller lade ”trækruder” stå på klem.
- Kontakt i øvrigt straks vicevært eller inspektør, hvis der opstår fugtproblemer. Fejl er lettest at afhjælpe, hvis der gribes ind med det samme.
- Husk: Et godt indeklima forudsætter god ventilation.

I opholdsrum

- Luft ud et par gange om dagen eller benyt udeluftventiler, hvis sådanne findes.
- Hvis ruderne begynder at dugge, så sørg for mere udluftning.
- Luk ikke helt for varme i rum, som ikke benyttes.
- Anbring ikke skabe eller større møbler helt tæt op mod en ydervæg – rumluften skal kunne cirkulere bagom, ellers kan der komme mugpletter på væggen.

I soverum

- Luft ud og sørg for, at sengetøjet bliver luftet hver morgen.
- Vend madrasserne af og til.
- Lad ikke soverum være helt uopvarmede.
- Hvis ruderne dugger, så sørg for bedre udluftning til det eller eventuelt til boligens andre rum.

I køkken

- Tilstop eller luk aldrig aftræksåbning eller udsugningsventil.
- Luk helt op for udsugningsventil eller lad køkkenventilator eller emhætte køre for fuld kraft under madlavning.
- Læg låg på gryder under madlavning, så kommer der ikke så megen fugtighed ud i køkkenet.
- Luft godt ud under og efter madlavning.

I baderum

- Tilstop eller luk aldrig aftræksåbning eller udsugningsventil.
- Undgå så vidt muligt tøjvask og især tøjtørring i lejligheden – men kan det ikke undgås, så benyt baderummet og sørg for god udluftning.
- Luft godt ud efter badning.
- Afkast af varm og fugtig luft fra tørretumbler bør føres direkte til det fri.

Supplerende udfaldsbeskrivelse

Generelt må det accepteres, at træ er et naturmateriale, der ofte er meget inhomogent. Der vil derfor forekomme struktur- og glansvariationer, vindridser og andre normale trævariationer som fx uregelmæssigheder omkring knaster, hvor partiel afskalning, opkog og rynkedannelse kan forekomme. Specielt ved lyse farver kan der ske farvegennemslag fra knaster. Knaster kan være proppede eller udfyldt med egnet materiale, men synligheden kan ikke undgås. Lignende kulørvariationer kan forekomme i form af gulskjoldede lameller/flader.

En anden uregelmæssighed i overfladebehandlingen kan forekomme som knopper (harpiks). Knopperne kan være tilfældigt fordelt på overfladen eller følge åretegningen i træet.

Harpiksen kan også trænge igennem malingsfilmen og danne små dråber på overfladen. Når dråberne har siddet så længe på overfladen, at de er krystalliseret, kan de ved afbørstning eller let afskrabning fjernes, uden forringelse af overfladebehandlingen. Træemner med højt harpiksindhold forekommer.

Harpiks kan i disse situationer give anledning til større udtræk.

Produktionen foregår industrielt med de fordele, dette giver med hensyn til ensartet høj kvalitet og behandling på alle flader.

Holdbarheden af overfladebehandling på bundglaslister af træ kan ikke forventes at svare til de øvrige overfladers holdbarhed.

Ved sydvendte facader med særlig kraftigt sollys og havluft, eller hvor der er meget høj fugtpåvirkning fra rumsiden, bør vedligeholdelsesintervallet tilpasses forholdene.

For vedligeholdelse henvises i øvrigt til ”Malerfagligt Behandlings-Katalog” (MBK) eller malevareproducenterne.

Rengøring

Den første rengøring efter byggeriets afslutning skal altid udføres med rigelige mængder vand.

Den normale vinduespudsning udføres nemmest med klud eller børste og gummiskraber. Vask af med lunkent vand tilsat en teskefuld Ajax eller lignende pr. liter vand og træk af med gummiskraber.

Kanter og de nederste flader aftørres med vaskeskind eller en tør klud. Den udvendige afvaskning bør også

omfatte karm og ramme. Hvis forholdene under den normale vinduespudsning ikke tillader, at der spildes vand, eller hvis glasfladerne er meget små, kan glasset rengøres med et almindeligt vinduespuleremiddel, mens karm og ramme aftørres med en klud opvredet i vand tilsat rengøringsmiddel.

OBS: Rudemærkater på nye ruder fjernes ved at opbløde dem i vand. Evt. limrester opløses med rensebenzin eller keramikrens uden silicone.